

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Anisji Pillerové a soudkyň JUDr. Zuzany Hrčkové a JUDr. Blanky Chlostové ve věci žalobce : **Jaroslav L.**, IČ 13846779, bytem xxx, zast. JUDr. Josefem Vrabcem, advokátem se sídlem Dobřichovice, Jiráskova 378, proti žalované : **Česká pojišťovna, a.s.**, IČ 45272956, se sídlem Praha 1, Spálená 16, za vedlejší účasti společnosti LKW Waltr Internationale Transportorganisation AG, se sídlem IZ Nö Süd Strasse 14, Wiener Neudorf, Rakousko, zast. JUDr. Jiřím Kroftou, advokátem se sídlem Praha 6, Bělohorská 95, na straně žalobce, o **27.000,- €**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 9.12.2009 č.j. 18 C 107/2008-61,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně se **p o t v r z u j e** s tím, že povinnost k plnění se stanoví žalované k rukám vedlejšího účastníka.

Žalovaná je povinna zaplatit na náhradu nákladů odvolacího řízení žalobci 51.170,- Kč k rukám advokáta JUDr. Josefa Vrabce a vedlejšímu účastníku 51.170,- Kč k rukám advokáta JUDr. Jiřího Krofty, oběma do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění

Soud I. stupně uvedeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 27.000,- € do tří dnů od právní moci rozsudku a současně povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 52.820,- Kč, vedlejšímu účastníku 51.920,- Kč, oběma do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejich zástupců. Žalované dále uložil povinnost zaplatit státu soudní poplatek ve výši 25.730,- Kč s ohledem na to, že úspěšný žalobce byl osvobozen od placení soudních poplatků. Vyšel ze zjištění, že žalobce uzavřel se žalovanou dne 31.12.2004 smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu v mezinárodní silniční dopravě, pojištění bylo sjednáno na dobu určitou s jednorázovým pojistným splatným ve čtyřech splátkách vždy do každého pátého dne v kalendářním čtvrtletí. Dne 23.9.2005 došlo ke škodné události – požáru nákladního valníkového návěsu žalobce, a část zásilky, kterou žalobce přepravoval na základě přepravní smlouvy o mezinárodní přepravě zásilky pro vedlejšího účastníka jako příkazce, byla znehodnocena. Výše škody byla stanovena znaleckým posudkem ve výši 72.139,98 €. Žalobce oznámil žalované, že došlo k pojistné události, ta po provedeném šetření (dopisem ze dne 27.4.2006) odmítla za žalobce škodu uhradit s odkazem na čl. 10 odst. 4 všeobecných pojistných podmínek a s odůvodněním, že žalobce byl v prodlení se splátkou pojistného; nebylo sporným, že žalobce ve třetím kalendářním čtvrtletí uhradil splátku dne 26.9.2005. Následně žalobce uzavřel dne 6.11.2006 s vedleším účastníkem dohodu o narovnání, v níž se zavázal uhradit škodu ve výši 30.000,- €; k úhradě nedošlo a vedlejší účastník disponuje proti žalobci exekučním titulem, platebním rozkazem ze dne 15.9.2008 č.j. Ro 306/2008-16 na částku 28.000,- €, který nabyl právní moci 8.10.2008. Soud I. stupně po právní stránce věc posoudil v režimu občanského zákoníku a smluvních ujednání; k námitce žalované ohledně výluky dle čl. 10 odst. 4 všeobecných pojistných podmínek poukázal na to, že pojistné bylo sjednáno jako jednorázové, právo na zaplacení jednorázového pojistného vzniklo pojistiteli uzavřením pojistné smlouvy, přičemž dohodou o plnění ve splátkách byla pouze v souladu s § 796 odst. 2 o.z. odložena splatnost části jednorázového pojistného z počátečního dne pojištění na pozdější období (rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 9 Cmo 261/96). Připomněl, že v daném případě bylo sjednáno, že v případě prodlení ze zaplacením jedné splátky se stává splatným celé pojistné, sama skutečnost, že žalobce byl v prodlení se zaplacením jedné ze splátek jednorázového pojistného, není prodlením s placením pojistného ve smyslu všeobecných pojistných podmínek. K námitce žalované ohledně jednání žalobce, který v rozporu se smluvními podmínkami se v dohodě o narovnání bez souhlasu žalované zavázal uhradit promlčenou pohledávku (důvod pro odepření pojistné plnění), dospěl k závěru, že pokud žalovaná bez důvodu odepřela výplatu pojistného, sama zavinila, že žalobce dohodu s vedleším účastníkem uzavřel, navíc žalobce svým jednáním zabránil vzniku podstatně vyšší škody, neboť vedlejší účastník by nepochybně přistoupil k vymáhání celé výše škody přesahující 70.000,- € soudní cestou. Uzavřel, že uplatnění práva žalované nevyplatit pojistné plnění je z tohoto hlediska v rozporu s dobrými mravy, neboť - jak uvedl - uplynutí promlčecí doby způsobila žalovaná tím, že pojistnou událost šetřila a nakonec bezdůvodně plnění odepřela. Žalobě proto v celém rozsahu vyhověl, když výše škody nebyla mezi účastníky sporná. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil procesním úspěchem žalobce a vedlejšího účastníka (§ 142 odst. 1 o.s.ř.).

Proti rozsudku podala žalovaná odvolání. Opětovně poukazovala na čl. 10 odst. 4 všeobecných pojistných podmínek, který je v souladu s § 796 odst. 3 o.z. a podle něhož je-li pojištěný v prodlení s placením pojistného, není pojišťovna povinna poskytnout pojistné plnění ze škodních událostí nastalých před zaplacením pojistného. Zdůraznila, že toto smluvní ujednání dopadá na daný případ, kdy ke škodní události došlo dne 23.9.2005 a v této době

splátka pojistného (splatná k 5.9.2005) nebyla uhrazena; pokud se žalobce dostal do prodlení s úhradou splátky pojistného sjednané dle smlouvy, riskoval možnost odmítnutí plnění dle § 796 odst. 3 o.z. a shora citovaného smluvního ujednání. Dále namítala, že soud I. stupně nesprávně posoudil námitku spočívající v právu žalované odmítnout plnění z dalšího důvodu, tj. v případě, že žalobce uzavřel bez souhlasu žalovaného dohodu o narovnání, kterou uznal promlčenou pohledávku na náhradu škody. Nesouhlasila s jeho závěrem, že uplatnění práva žalované nevyplatit pojistné plnění je v rozporu s dobrými mravy, a v tomto směru s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu k § 3 o.z. vytýkala napadenému rozsudku nepřezkoumatelnost. Poukázala na to, že rozsah povinnosti žalované plnit (případná omezení či vyloučení) nemohl nijak ovlivnit postup poškozeného vedlejšího účastníka při uplatňování nároku na náhradu škody vůči žalobci, ani to, zda tímto postupem došlo k jeho promlčení. Uzavřela, že námitka promlčení vznesená škůdcem (žalobcem) vůči poškozenému vedlejšímu účastníku sama o sobě dobrým mravům neodporuje, tím méně se může třetí osoba (žalovaná) dopustit nemravného jednání „způsobením“ uplynutím promlčecí doby. Konečně poukázala na dikci § 822 a § 823 o.z., s níž je výrok napadeného rozsudku v rozporu. Navrhla, aby odvolací soud změnou rozsudku soudu I. stupně žalobu v celém rozsahu zamítl.

Žalobce vyvracel důvody odvolání s tím, že se jedná o stejné námitky, s nimiž se soud I. stupně vypořádal. Zdůraznil, že žalovaná odmítla dne 27.4.2006 výplatu pojistného plnění z důvodu, který soud I. stupně pregnantně (i s odkazem na v dané věci použitelné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze) vyvrátil, žalobce v rámci svých právních znalostí konal a dohodu o narovnání uzavřel se záměrem, aby škodní plnění, které by již zůstalo jen na něm, bylo co nejmenší. Nelze mu přičítat k tíži, že „opuštěn žalovanou“ podle svého nejlepšího vědomí uzavřel dohodu s vedlejším účastníkem. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Vedlejší účastník rovněž namítal, že žalovaná pouze opakuje argumenty uplatněné v řízení před soudem I. stupně, aniž by brala v úvahu platnou právní úpravu a judikaturu Nejvyššího soudu; ta není v souladu s přesvědčením žalované, že není rozdíl mezi splatností běžného a jednorázového pojistného a že je tudíž lhostejné, zda je pojistník v prodlení se zaplacením celého jednorázového pojistného, či pouze jeho splátky. Pokud žalovaná poukazovala na to, že žalobce bez jejího souhlasu uznal promlčenou pohledávku vedlejšího účastníka, a tím zavedl důvod k odmítnutí výplaty pojistného plnění, vytýkal žalované, že se dostatečně neseznámila s obsahem spisu, neboť vedlejší účastník provedl v září 2005 písemnou reklamaci, tím došlo ke stavení běhu promlčecí doby a k promlčení jeho nároku na náhradu škody vůči škůdci nedošlo. Zdůraznil, že veškerá jednání žalobce vedoucí k podstatnému snížení jeho závazku k náhradě škody, nemohou jít k jeho tíži. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek spolu s předcházejícím řízením podle § 212 a § 212a o.s.ř. a poté, kdy v souladu s § 213 odst. 2, 3 o.s.ř. zopakoval důkaz dopisem vedlejšího účastníka žalobci ze dne 1.9.2006, z něhož se podává, že vedlejší účastník písemnou reklamací ze dne 23.9.2005 reklamoval odpovědnost žalobce za škodu na zásilce a sdělil mu odůvodněnou výši regresního nároku na náhradu škody ve výši 72.139,98 €, dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněným.

V daném případě zůstalo sporným posouzení otázky, zda žalovaná po právu odmítla plnit za žalobce na předmětnou škodu, když v dopise ze dne 27.4.2006 odkázala na výlukou uvedenou v čl. 10 odst. 4 všeobecných pojistných podmínek pro pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce (je-li pojištěný v prodlení s placením pojistného, není pojišťovna

povinna poskytnou pojistné plnění ze škodních událostí nastalých před zaplacením pojistného). Odvolací soud považuje za správný závěr soudu I. stupně, že žalovaná s odvoláním na toto smluvní ujednání nebyla oprávněna odmítnout výplatu pojistného plnění, neboť žalobce se nezaplacením jedné splátky v dohodnutém termínu splatnosti nedostal do prodlení s placením pojistného, které bylo sjednáno jako jednorázové, splatné ve čtyřech splátkách s termínem splatnosti uvedeným v doložce k pojistné smlouvě. Důvody, které soud I. stupně pečlivě rozebral a na něž odvolací soud odkazuje, lze pro stručnost shrnout tak, že jednorázové pojistné je splatné až splatností poslední splátky a při nezaplacení jednotlivé splátky v termínu splatnosti dochází k prodlení pouze ohledně této splátky, avšak k prodlení se zaplacením pojistného nedochází. Pokud liberace s placením pojistného byla dle smluvního ujednání vázána na prodlení pojištěného s placením pojistného a nikoliv na prodlení s placením jednotlivých splátek, a pokud ani § 796 o.z. neuvádí, že prodlení se zaplacením jedné splátky pojistného je důvodem k odmítnutí poskytnout pojistné plnění a je třeba vycházet z obecného ustanovení § 565 o.z., pak postup žalované nemá oporu ani v zákoně, ani v pojistné smlouvě.

Žalovaná v průběhu řízení před soudem I. stupně s odkazem na čl. 32 bod 1 Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR) namítla, že žalobce svým dalším postupem porušil čl. 6 odst. 3 ve spojení s čl. 3 odst. 1 písm. j/ všeobecných smluvních podmínek, když se dohodou o narovnání uzavřenou s poškozeným vedlejším účastníkem bez souhlasu žalované zavázal k úhradě promlčené pohledávky. Lze do jisté míry souhlasit se závěrem soudu I. stupně, že liberace žalované s placením pojistného opřena o citované smluvní ujednání je v rozporu s dobrými mravy. Za stavu, kdy žalovaná odmítla (jak bylo shora rozvedeno, bezdůvodně) likvidovat pojistnou událost z důvodu opožděného zaplacení jedné splátky pojistného (což bylo předmětem sporu) a pojistnou událost uzavřela, aniž by se věcně zabývala uplatněným nárokem, lze jen stěží vytýkat žalobci postup, v němž žalovaná spatřuje porušení dalších smluvních ujednání. Soud I. stupně se však dostatečně nevyrovnal s otázkou promlčení pohledávky, k jejíž částečné úhradě se žalobce zavázal. Jak bylo tvrzeno již v řízení před soudem I. stupně (a odvolací soud vzal tento skutkový stav za prokázaný opakovaním dokazování), vedlejší účastník jako příkazce žalobce zaslal dne 23.9.2005 písemnou reklamaci ve smyslu § 32 odst. 2 Úmluvy CMR, tato písemná reklamace staví běh jednorozhodčí doby až do dne, kdy dopravce reklamaci odmítne a vrátí k ní připojené doklady; v řízení nebylo sporným, že žalobce s vedlejším účastníkem jednal (reklamaci neodmítl), proto v době uzavření dohody o narovnání, kterou žalobce minimalizoval nárok vedlejšího účastníka na náhradu škody, nebyl tento nárok promlčen. Lze tak uzavřít, že není dán ani žalovanou tvrzený důvod pro odmítnutí pojistného plnění pro porušení čl. 6 odst. 3 ve spojení s čl. 3 odst. 1 písm. j/ všeobecných smluvních podmínek.

Podle § 822 o.z. má žalobce právo, aby v případě pojistné události žalovaná za žalobce uhradila dle pojistných podmínek škodu, za kterou žalobce odpovídá. Pokud se žalovaná jako pojistitel neúčastnila řízení mezi zahraničním přepravcem (příkazcem) a žalobcem, měla možnost uplatnit všechny své námitky v tomto řízení. Jak se podává shora, její obrana nebyla shledána důvodnou, proto odvolací soud napadený rozsudek včetně navazujícího výroku o náhradě nákladů řízení a soudním poplatku podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil pouze s tím, aby výrok rozsudku odpovídal dikci shora uvedeného zákonného ustanovení a žalobnímu petitu.

Výrok o nákladech odvolacího řízení vychází z úspěchu žalobce (podporovaného vedlejším účastníkem) v tomto stadiu řízení s tím, že podle § 142 odst. 1 o.s.ř. (se zřetelem k § 224 odst. 1 o.s.ř.) má žalobce a vedlejší účastník právo na náhradu účelně vynaložených

nákladů, když poskytnutí právní služby znak účelnosti jistě splňuje. Výše náhrady byla stanovena z pct 663.120,- Kč (při kurzu 1 €/ 24,56 Kč ke dni vyhlášení rozsudku) dle § 3 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb. (paušální odměna advokáta 50.570,- Kč) a dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. (dvě paušální náhrady hotových výloh po 300,- Kč za vyjádření k odvolání a účast při odvolacím jednání), tedy pro každého z nich celkem 51.170,- Kč.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** přípustné dovolání, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, dospěje Nejvyšší soud jako soud dovolací k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 7. října 2010

JUDr. Anisja P i l l e r o v á , v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Daniela Hrušková, DiS.